

конструюванні образів, моделей, понять, теорій, за допомогою яких людина оптимізує свої взаємини зі світом та збільшує ступені своєї свободи.

У сучасній гносеології істина постає у вигляді процесу, в якому людина, використовуючи складники знання та пізнання, створює виправдані, сталі інтелектуальні інструменти та засоби своєї життєдіяльності. Знання має різні форми свого якісного наближення до істини.

Гадаємо, що саме тому істина в різних людей завжди буде різна, хоч як це тривожно звучить, оскільки всі люди різні. Кожна людина індивідуальна, виховується, розвивається відмінно від іншого, чим і провокує різні заходи адекватності знання, розуміння суті об'єкта суб'єктом.

Не можна не повторитися і слід ще раз зазначити, що істина предметна, її потрібно не лише збагнути, а й здійснити. Існує переконання, що тільки втілюючи потроху маленькі істини, людина зможе розраховувати на «істину», і стати на істинний шлях.

Хотілось би, щоб всі люди пам'ятали історію розвитку філософії та її шукачів істини, які ризикували задля цього репутацією, піддавалися цькуванню, звинувачуванням, помиралі злиденними.

Література:

1. Платон. Аристотель. Політика. Наука об управленні государством. — М.; СПб.—2003— С. 864.

2. Смоленов Х. Про парадокс «брехун» і про семантичне в закритих системах// Наукові доповіді вищої школи. Філософські науки. — 1980. — № 5. — С. 126—131.

УДК 504:378:001

Н. В. Ткачешак,
аспірант кафедри
комп'ютерних систем та мереж
В. І. Гринюк,
аспірант кафедри туризму

ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ НАУКОВЦЯ

Однією з найактуальніших проблем сучасності є взаємодія людини з природою. Забруднення атмосфери, гідросфери та літосфери, накопичення великих об'ємів відходів при одночасному виснаженні майже всіх видів природних ресурсів призвели до розвитку екологічної кризи. Споживацьке ставлення до природи, незнання основ раціонального природокористування свідчить про низьку екологічну культуру людини. Людству потрібна нова філософія життя, висока екологічна культура і свідомість.

Сучасна економіка все частіше стикається з проблемами методологічного характеру, які полягають у аналізі засобів, методів, принципів наукової діяльності, що забезпечують пізнання та узагальнення економічних процесів,

виявлення причин, тенденцій, закономірностей, існування та розвитку. Для вирішення економічних проблем загальнонаукова методологія дає можливість досліднику економічних явищ та процесів встановити певні зв'язки і взаємозалежності досліджуваного об'єкта з іншими, тими, що перебувають за межами економічної сфери. Будь-яка економічна наука (економіка промисловості, економіка сільського господарства, економіка будівництва, економіка водного господарства, тощо) зможе досягти певних результатів і сформулювати наукові висновки та пропозиції для практики тільки за умови використання загальних, зокрема філософських, законів, принципів, методів наукового дослідження.

Актуалізація методологічної ролі філософсько-економічних досліджень у сьогоденні визначається тим, що розвиток українського суспільства, в умовах формування глобальної економічної системи, вимагає соціальної модернізації.

Зміни, що відбуваються у соціальній сфері сучасного українського суспільства, спонукають як до низки теоретичних обґрунтувань їх закономірностей та особливостей, так і до нових концептуальних рішень щодо окреслення прогресивного напрямку їх подальшого розвитку.

Пошук шляхів ефективного соціального розвитку уможливується, насамперед, завдяки реалізації соціально-креативного потенціалу економічного мислення та прогресивної економічної ідеології.

Сучасний етап розвитку прогресивної філософії економіки дозволяє репрезентувати її у якості цілісної системи знання, у межах якої сформовано сутнісно та змістовно визначені світоглядно-методологічні напрямки та парадигми. Як і будь-яка система знань, філософія економіки має свою історію та теоретико-методологічні надбання, що визначають її подальший розвиток.

Сучасне економічне пізнання покликане виходити з філософських положень про цінність природи як реального й потенційного блага, про фундаментальне значення принципу біосферосумисності для всіх видів господарської діяльності, про необхідність формування механізмів спільного функціонування екологічних, економічних і соціальних систем. Таким чином, на перше місце висувається не абсолютизований критерій мінімуму витрат, а критерій - мінімуму збитків людині й біосфері.

Важливим аспектом у вирішенні проблеми збереження природних ресурсів є система екологічної освіти та екологічного виховання. Екологічна освіта є процесом і результатом засвоєння системних знань, умінь та навиків у взаємодії з навколишнім середовищем. Екологічна освіта не повинна зупинятися на стадії простої поінформованості, а виходити на складні й вічно проблематичні процеси виховання, цілеспрямованого формування особистості науковця. Проте, Багато чого залежить від доступності та якості екологічної інформації, способів її подачі та спрямування

Екологічне виховання – необхідна частина екологічної культури; організований та цілеспрямований процес формування системи наукових

знань про природу і суспільство, поглядів і переконань, що забезпечують становлення відповідального ставлення до природи.

З метою екологічного виховання молодих науковці ефективними формами є: проведення екологічних фестивалів, конференцій, масових природоохоронних акцій, конкурсів екологічного спрямування, створення громадських екологічних організацій. Все це підвищує дієвість екологічного виховання, сприяє перетворенню знань в екологічні переконання.

В останні десятиліття провідні вчені країн пострадянського простору (Т. Гардашук, Ф. Гіренко, Е. Гірусов, М. Гусев, І. Зверев, Ф. Канак, М. Кисельов, Ю. Козлов, В. Крисаченко, М. Хилько, Л. Юрченко та ін.) активно розробляють методологічні, теоретичні й організаційні основи екологічної освіти, виховання.

Про значення екологічної культури, екологічної свідомості доктор філософських наук М. М. Кисельов стверджує: «Екологічна грамотність нагально проявляє себе як грамотність соціальна, адже навколишнє середовище включає не лише природні, а й соціальні фактори. Вони взаємопов'язані найтіснішим чином» [2].

Також важливе значення має формування економічної культури науковця, яка відображає повноту використання економічних законів, ступінь їх реалізації; виступає якісною характеристикою участі людини у житті суспільства, рівня її економічних знань, розвитку економічної свідомості та мислення. Враховуючи основні аспекти філософії культури, можна відзначити, що економічна культура охоплює такі властивості науковця, як підприємливість, економічність, обачність, вміння швидко і оперативно реагувати на зміну зовнішніх обставин [1].

Сьогодні дуже важко сформувати економічну культуру фахівців через відсутність ефективно системи економічної освіти населення, яка виконує просвітницьку, виховну та ідеологічну функції.

Основні функції економічної методології полягають в отриманні нового знання; структуруванні цього знання у вигляді нових понять, категорій, законів, гіпотез, ідей, теорій; організації використання нових знань у суспільній практиці. Тим більше, що наявна структура нашої економіки проявила себе як нераціональна і потребує глибокого вивчення різнобічних аспектів її формування, удосконалення методів перебудови на засадах раціоналізму і екологічної безпеки. Та в сучасній вітчизняній економічній науці недооцінюють цей інструмент дослідження і не використовують весь його потенціал, сприймаючи економічну структуру апріорно, що потребує подальшого вивчення, узагальнення і розкриття змісту цього поняття з нової точки зору, з новим баченням, які врахують сучасні тенденції та зміни у суспільстві [3].

У зв'язку з цим у вищих навчальних закладах основна увага акцентується на формуванні не тільки знань, умінь і навичок професійної діяльності, але й вихованні еколого-економічної культури, громадської свідомості та загальнолюдських цінностей особистості.

Досягнення кожного науковця в значній мірі залежать від свідомості, загальної культури, економічного виховання, оволодіння технічними, економічними і правовими знаннями та уміння застосовувати їх на практиці.

Отже, формування екологічної культури – це найважливіше завдання нашої держави, адже від стану навколишнього середовища залежить здоров'я населення. Саме підвищення рівня екологічної освіти, нове екологічне мислення та екологічний гуманізм повинні стати стратегією й тактикою виживання майбутніх поколінь. Становлення економічної культури спеціалістів різних рівнів повинно опиратися на ідеологію та морально-етичні принципи, що призведе до економічного оздоровлення й оновлення підприємств, установ та суспільства загалом з метою вироблення відповідної культури господарювання. Наука абсолютно не була б такою продуктивною, коли б не мала настільки притаманну їй розвинену систему методів, принципів, і імперативів пізнання. Саме правильно обраний метод поруч із талантом вченого допомагає йому пізнавати зв'язок явищ, розкривати їх сутність, відкривати закони та закономірності.

Література:

1. Качан Н. С. Взаємозв'язок системи і структури: філософсько-економічний аспект [Текст] / Н. С. Качан // Наукові праці КНТУ. – 2010. – № 17. – с. 36–42.
2. Киселев Н. Н. В гармонии с природой / Н. Н. Киселев. – К.: Наукова думка, 1989. – 323 с.
3. Поплавська Ж., Поплавський В. Економіко-філософські аспекти людського капіталу [Текст] / Ж. Поплавська, В. Поплавський // Вісник НАН України. – 2002. – №12. – С. 14–21.

УДК 001:344.44

М. Д. Чміль,
аспірант кафедри фінансів

НАУКОВА КОНЦЕПЦІЯ: МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПОБУДОВИ

Активізація наукових досліджень, яка викликана збільшенням вимог до результативності наукового процесу і необхідністю його обґрунтованих змін з метою підвищення ефективності, актуалізувала проблему адекватного уявлення найбільш значущих для теорії і практики результатів наукового пошуку. Прагнення створити цілісну теорію, здатну змістовно обґрунтувати той чи інший аспект наукового процесу і розкрити ключові процедури ефективного оперування ним в сучасних умовах, часто приводить дослідників до необхідності побудови різних наукових концепцій.

На сучасному етапі ідея систематизації знань про певну сторону наукового процесу у вигляді цілісної теорії залишається недостатньою розробленою в змістовному плані. Зокрема, не визначено загальне розуміння